

To v pojasnilo dopisa iz Vipave od 30. jan. t. l. v 5. št. „Novic“.

A. Ditrich.

(Sledijo še štirje podpisi veljavnih gospodov.)

Dostavek vredništva. Ta dopis smo morali sprejeti po §. 19. tiskovne postave. Zato si ne moremo kaj, da ne bi prosili svojih gospodov dopisnikov prav nujno, naj svoja lokalna poročila vselej tako uravnajo, da nimajo oni, pa tudi vredništvo nobenih zadreg.

Iz Ljubljane. — Kar strmeli smo, ko smo čuli naj-novejši odlok c. k. dunajske najvišje sodnije, ki je slovenskemu jeziku, tedaj jeziku naroda našega, popolno vzel vse pravice v pisarnicah vseh c. k. sodnijskih uradov. Smoli na Turškem ali v Avstriji — smo si mislili, ko smo brali oni odlok — kjer imamo § 19. temeljnih državnih postav, — kjer je prestolni govor Nj. veličanstva zagotovil vsem narodom enake pravice, — kjer je ministerstva predsednik grof Taaffe v javnem zboru zagotovil, da ne bode dopustil, da bi kateri narod se pritisnil ob steno! In vse te slovesne dokumente, vsa slovesna zagotovila, za katera uže kolledovamo celih 20 let, nam bi mogel vničiti §. 23. občnega sodnijskega reda, tako razložen, kakor da bi nemški jezik bil izključljivo v kranjski deželi naveden sodnijski jezik (als ausschliesslich landesübliche Gerichtssprache)!! — Če bi treba bilo, dokazati c. k. višji sodnji dunajski, da narod slovenski ravno o sodnijskih zadevah, kjer gre večkrat za čast, imetje in življenje, zahteva pravica, v svojem jeziku zaslišan biti, no! naj nam le naši poslanci povedó, da je treba novih peticij, in obsule bodo peticije od tisočernih občin ministerstvo. Al, kakor nam dopis z Dunaja v današnjem listu kaže, niso vrli naši gospodje poslanci prezrli onega osodepolnega odloka c. k. višje sodnije. Njim tedaj in celemu klubu desnice trdno zaupamo, da narodu našemu priborijo vse, kar mu po ustavi, tedaj po pravici gre.

— Da bi v Vesteneckovi afêri bilo ces. kralj. državno pravnštvo tožbo zarad Litijskega oknopobijanja ustavilo, ni res.

— C. kr. dvorni svetnik dr. vitez Kaltenegger zapusti koncem tega tedna Ljubljano in se podá v svojo novo službo na Dunaj. — V deželnem odboru ga gosp. Dežman kot starosta odborov nadomestuje.

— Kakor se nam poroča, je tudi hranilnica celovška milodarnim namenom darovala 14.460 gold.

— Ali zidanje železnice iz Ljubljane v Kamnik prevzame neka belgiška družba, še ni bilo v Domžalah v nedeljo dognano.

— (24 privatnih žebcev) težkega noriškega plemena je za leto 1881. na Gorenjskem s pomočjo vladne podpore v sledečih krajih za pleme nastavljenih: v okraji Radoljškem: v Žerovnici, Gorjah (2), Boh. Bistrici, Srednji vasi, Zagorici, Presrenah in Zgornjem Otoku; — v okraji Kranjskem: v Železnikih, Praprotni polici (2), Stražišah (2), Pristavi in Zgornjem Brniku; — v okraji Kamniškem: v Imovcu, Terzinj, Vodicach, Dragomljab, Kapli vasi, Škrjančevem in Beričovem; — v okraji Ljubljanskem: na Pšati.

— (Ribško društvo) v Ljubljani je pričelo svoje delovanje z umetnim izrejevanjem žlahnih rib.

— Iz Moravske občine se nam med drugim *) piše, da so ondi pustni večer imeli burjo in sneg, drugi

dan so pa povrh novega snega ležale sem ter tje gosence rujavo-kosmate, po 2 palca dolge, še žive, zraven gosenc pa smo zapazili tudi rujavih muh. Bog vedi, od kodi je burja ta mrčes prinesla v naš kraj?

— C. kr. pošta iz Ljubljane v Novomesto je prenehala s 1. dnem t.; namesto nje pa gre privatna pošta in to v bolj priložnem času, namreč vsak dan zjutraj ob 8. uri.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zbornica gospôska je imela 5. dne t. m. sejo, v kateri je v obravnavo prišel Lienbacherjev predlog, da se dolžnost 8letnega šolskega obiskovanja zmanjša na 6 let. Grof Widman (ustavoverec) je predlagal, naj se voli stalni šolski odsek 15 udov, kateremu se tudi Lienbacherjev predlog izroči. — Kardinal knez Schwarzenberg pa nasvetuje poseben odsek za ta predlog. Widmanov predlog, zoper katerega so glasovali vsi konservativci, se sprejme.

— Cesarjevič Rudolf je cesarja prosil, naj mu dovoli, da sme svoje potovanje po jutrovih deželah do konca maja podaljšati. Po takem je še dalje odložena njegova ženitev.

— V soglasji z rimsko kurijo je vojni škof dr. Gruša od cesarja za knezonadškofa na Dunaji imenovan. Ljudomili in visokoučeni dr. Gruša, kot pokrovitelj katoliških rokodelskih društev po vsi Avstriji visokospoštovan, ima, kakor malokdo, vse lastnosti za novo, jako častno, pa tudi težavno službo.

Iz Linca. — Pogumni gornje-avstrijski škof Rudigier, ki ne gleda na to, kaj je vladi drago, ampak na to, kaj je katoliški cerkvi pravo, je na svitlo dal postni pastirski list, v katerem svoje veselje razodeva o tem, da je sedanjo večino zbornice poslancev volja popraviti od „liberalizma“ stvarjene nesrečne postave.

Hrvatsko. Iz Zagreba. — Glasbeni zavod „Hrvatski dom“ ravnokar razpošilja vabila k velikemu koncertu, katerega 14. dne t. m. priredi na korist zidanja novega hrvatskega kazališča.

Iz Rima. — Sveto leto namerava oznaniti papež Leon XIII. v odvrnitev stisk sv. cerkve.

Darovi za nesrečne Zagrebčane.

Gosp. Anton Trepal, župnik na Kopanji 5 gold.

Telegram „Novicam“.

Dunaj 9. marca.

Slovenski poslanci so sinoči pretresali odlok najvišje sodnije, ter sklenili v petek vlado interpelirati, kako hoče skrbeti za ravnopravnost slovenskega jezika v uradih. Ustavoverci gospodske zbornice hoteli so včeraj pri zemljišnem davku vladi, zlasti Dunajevskemu, izreči nezaupnico. Apfaltrern zagovarjal centralno komisijo, Sapièha pa nasvetoval peticije o zemljišnem davku odložiti. Pri glasovanji konservativci zmagali s 47 glasovi proti 42. Apfaltrern je sicer govoril zoper, glasoval pa za ustavoverce. Davkarskemu odseku Schaup nasvetoval zdatno znižanje nekaterih tarif za obe Avstriji, Štajarsko in nemške Tirole.

*) Oni del dopisa, ki prevdarja, „kaj je treba, kaj ni treba pri živini, ki je poginila“, je sicer dobra misel, ko bi bili vsi lastniki živine poštenjaki, al ker obile skušnje izpričujejo nevarnost zatrošenih kug, zato se v obstoječih, za vse dežele veljavnih postavah nič ne dá preurediti. Vred.